

JEDNOLITY RYNEK CYFROWY W UNII EUROPEJSKIEJ

Nowoczesne technologie oraz Internet, z których dziś korzystamy stały się dla człowieka drzwiami otwierającymi nowe możliwości. Aby móc w pełni z nich korzystać niezbędne jest utworzenie jednolitego rynku cyfrowego w Unii Europejskiej, a co za tym idzie zunifikowanie struktur poszczególnych państw w kwestiach regulacji rynku telekomunikacyjnego, przepisów dotyczących praw autorskich i ochrony danych, zarządzania falami radiowymi i stosowania prawa konkurencji. Dlatego też stworzenie wspólnego europejskiego rynku cyfrowego stało się jednym z podstawowych celów Europejskiej Agendy Cyfrowej z 2010 roku.

Jednolity rynek cyfrowy to nie tylko szansa dla Europejczyków korzystających z nowoczesnych technologii, ale także siła napędowa dla gospodarki. Technologie informacyjne i komunikacyjne nie stanowią już osobnego sektora, lecz są fundamentem wszystkich nowoczesnych, innowacyjnych systemów gospodarczych. Wprowadzenie jednolitego rynku cyfrowego to szansa dla przedsiębiorstw na rozwój w skali globalnej i zapewnienie poprzez to pozycji światowego lidera gospodarki cyfrowej. Wyeliminowanie różnic w poszczególnych państwach Unii Europejskiej i przekształcenie ich rynków cyfrowych w jedną całość mogłoby doprowadzić także do wypracowania 415 mld euro rocznie w gospodarce i stworzenia setek tysięcy miejsc pracy.

Strategia jednolitego rynku cyfrowego, będąca jednym z głównych celów do zrealizowania dla Komisji Europejskiej pod przewodnictwem Jeana-Claude'a Junckera została opracowana przy współpracy państw członkowskich, Parlamentu Europejskiego i zainteresowanych stron. Na infrastrukturę jednolitego rynku cyfrowego i usługi w jego ramach przeznaczone są fundusze unijne. Szacuje się, że programy realizowane w ramach tej strategii będą finansowane na kwotę ok. 21,4 mld EUR. Najwięcej inwestycji potrzeba będzie na zniwelowanie różnic między miastami a obszarami wiejskimi.

Strategia jednolitego rynku cyfrowego ma charakter wieloletni i skupia się na działaniach, które mogą zostać podjęte tylko na szczeblu Unii Europejskiej. Będzie się ona opierać na trzech filarach:

1. zapewnienie konsumentom i przedsiębiorstwom łatwiejszego dostępu do towarów i usług cyfrowych w całej Europie,
2. tworzenie odpowiednich i równych warunków funkcjonowania umożliwiających rozkwit sieci cyfrowych i innowacyjnych usług,
3. maksymalizacja potencjału wzrostu gospodarki cyfrowej.

W ramach realizacji powyższych filarów Komisja Europejska ustaliła plan działania składający się z głównych zadań, które mają zostać podjęte przed końcem 2016 r:

FILAR I (zapewnienie konsumentom i przedsiębiorstwom łatwiejszego dostępu do towarów i usług cyfrowych w całej Europie):

Jednolity rynek cyfrowy ma zapewnić firmom i przedsiębiorcom nowe możliwości rozwoju działalności w całej Europie. W tym celu Komisja Europejska proponuje następujące działania:

- *regulacje transgranicznego handlu elektronicznego*

Przepisy dotyczące transakcji w transgranicznym handlu elektronicznym bywają na tyle złożone, niejasne i zróżnicowane w poszczególnych państwach członkowskich, że konsumenci i mniejsze przedsiębiorstwa nie biorą w nim udziału. W ramach jednolitego rynku cyfrowego mają one zostać zharmonizowane i uproszczone do pakietu wspólnych unijnych przepisów dotyczących handlu elektronicznego, które byłyby stosowane w całej UE. Skutkiem tego wzrosłaby ilość przedsiębiorstw prowadzących handel w Internecie poza granicami państwa oraz zwiększyłoby się zaufanie konsumentów do transgranicznego handlu elektronicznego. Ponadto na rok 2016 Komisja Europejska zaplanowała utworzenie ogólnounijnej platformy internetowego rozstrzygnięcia sporów.

- *przystępne cenowo i dobrej jakości transgraniczne usługi doręczania paczek*

Konsumenci borykają się z brakiem przejrzystości, nadmiernymi kosztami małych przesyłek i brakiem interoperacyjności między różnymi podmiotami, które zajmują się handlem transgranicznym. Komisja Europejska zajmuje się kwestiami jakości i interoperacyjności, takich jak system śledzenia ruchu i pochodzenia czy szybsze doręczanie paczek. Pierwsza połowa 2016 roku ma opierać się na wprowadzeniu środków poprawiających przejrzystość cen i wzmacniających nadzór regulacyjny nad doręczaniem paczek.

- *zapobieganie nieuzasadnionemu blokowaniu geograficznemu*

Sprzedawcy internetowi odmawiają niejednokrotnie zagranicznym konsumentom dostępu do stron internetowych znajdujących się w innych państwach członkowskich czy też kupowania na nich produktów i usług. Blokowanie geograficzne w wielu przypadkach jest bezzasadne i powinno być zabronione. Komisja Europejska w 2016 roku zastosuje stosowne wnioski ustawodawcze, aby wyeliminować nieuzasadnione ograniczenia terytorialne.

- *zapewnienie lepszego dostępu do treści cyfrowych – nowoczesne, bardziej europejskie ramy prawa autorskiego*

Konsumenci natrafiają na przeszkody w transgranicznym dostępie do usług dotyczących treści chronionych prawem autorskim i możliwości ich przenoszenia, niektóre są także niedostępne lub nie można uzyskać do nich dostępu z danego kraju. Działania Unii Europejskiej skupiają się na ograniczeniu różnic pomiędzy krajowymi systemami prawa autorskiego i umożliwieniu szerszego dostępu online do treści cyfrowych. Wnioski ustawodawcze w tej kwestii były i będą składane w 2015 i 2016 roku. Dąży się także do tego, aby obywatel UE po wykupieniu usług miał możliwość korzystać z tych treści cyfrowych z terenu dowolnego państwa członkowskiego Ponadto Komisja przeprowadzi przegląd dyrektywy dotyczącej transmisji satelitarnej i kablowej, aby ocenić, czy jej zakres powinien zostać poszerzony o transmisje nadawców online oraz zastanowić się, jak poprawić transgraniczny dostęp do usług nadawców w Europie

- *zmniejszenie obciążeń i przeszkód związanych z VAT przy sprzedaży ponad granicami*

Koszty i złożoność zmagania się z wieloma różnymi zagranicznymi przepisami podatkowymi stanowi barierę dla przedsiębiorstw prowadzących handel transgraniczny. Celem Komisji Europejskiej jest zmniejszenie obciążeń związanych z handlem transgranicznym poprzez ujednoczenie progu VAT oraz zagwarantowanie dochodów z VAT państwu członkowskiemu siedziby konsumenta.

- *szybsze i bardziej spójne egzekwowanie przepisów dotyczących konsumentów*

Określenie wspólnego systemu egzekwowania przepisów dotyczących konsumentów, które jest niezbędne dla jednolitego rynku cyfrowego będzie możliwe poprzez dokonanie przeglądu rozporządzenia w sprawie współpracy w zakresie ochrony konsumenta.

FILAR II (tworzenie odpowiednich i równych warunków funkcjonowania umożliwiających rozkwit sieci cyfrowych i innowacyjnych usług):

Jednolity rynek cyfrowy ma opierać się na niezawodnych, godnych zaufania, szybkich i przystępnych cenowo sieciach i usługach, które chronią prawa podstawowe konsumentów

do prywatności i ochrony danych osobowych, a jednocześnie zachęcają do innowacji. Aby zrealizować te cele podejmuje się działania takie jak:

- *dostosowanie przepisów telekomunikacyjnych do potrzeb*

Sektor telekomunikacyjny zmaga się wciąż z izolacją rynków krajowych, brakiem spójności oraz przewidywalności regulacyjnej w UE, co dotyczy szczególnie widma radiowego oraz niedostatecznych inwestycji (głównie w obszarach wiejskich). Komisja Europejska w celu wprowadzenia jednolitego rynku telekomunikacyjnego dokona przeglądu wszystkich obowiązujących przepisów i zaproponuje potrzebne zmiany. Wprowadzone zostaną jasne i zharmonizowane przepisy w zakresie neutralności sieci. Zniesione będą także opłaty za roaming. Poza tym w ramach jednolitego rynku cyfrowego zostanie uregulowane prawnie także spójne podejście wobec polityki widma radiowego i zarządzania nim.

- *przegląd ram dla mediów w XXI wieku*

Człowiek posiada dostęp do treści audiowizualnych na coraz więcej sposobów. Dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych z 2010 roku, która obejmuje zarówno przekaz telewizyjny jak i audiowizualne usługi na żądanie, w znacznym stopniu ułatwiła obieg programów audiowizualnych i usług medialnych w UE. Zadanie Komisji Europejskiej będzie opierać się na przeprowadzeniu przeglądu dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych oraz na dostosowaniu jej w taki sposób, aby uwzględniała one realia XXI wieku.

- *adekwatne do celu otoczenie regulacyjne dla platform i pośredników*

Platformy internetowe umożliwiają konsumentom znalezienie informacji a przedsiębiorstwom wykorzystywanie zalet handlu elektronicznego. Niektóre mogą nawet kontrolować dostęp do rynków internetowych i w zasadniczy sposób wpływać na sposób wynagradzania różnych podmiotów na tych rynkach. W ramach II filaru zostanie przeprowadzona analiza roli platform internetowych, która uwzględni takie zagadnienia jak: brak przejrzystości wyników wyszukiwania i praktyk cenowych, sposób wykorzystywania zdobytych informacji, stosunki między platformami a dostawcami i promowanie ich własnych usług na niekorzyść konkurentów – w takim stopniu, w jakim nie są one jeszcze uwzględnione w prawie konkurencji. Komisja Europejska zajmie się także zwalczaniem nielegalnych treści w internecie.

- *wzmocnienie zaufania do usług cyfrowych i przetwarzania danych osobowych oraz zwiększenie bezpieczeństwa takich usług i danych*

Największym zagrożeniem dla ochrony danych osobowych, powodującym brak zaufania ze strony Europejczyków, są ataki cybernetyczne, które mają negatywny wpływ

na gospodarkę, prawa podstawowe obywateli oraz społeczeństwo jako ogół. W 2016 roku rozpocznie się tworzenie projektu partnerstwa publiczno-prywatnego w zakresie bezpieczeństwa cybernetycznego, które zajmie się technologiami i rozwiązaniami w zakresie bezpieczeństwa sieci internetowych. W planach jest także przegląd dyrektywy o prywatności i łączności elektronicznej biorąc pod uwagę ochronę danych osobowych oraz równość działania wszystkich uczestników rynku.

FILAR III (maksymalizacja potencjału wzrostu gospodarki cyfrowej):

Działalność gospodarcza stanie się w najbliższym czasie w pełni zależna od infrastruktury cyfrowej, sprzętu i oprogramowania oraz aplikacji i danych. Dlatego też niezbędna będzie digitalizacja wszystkich sektorów. W urzeczywistnieniu tego zjawiska pomoc mają konkretne działania podejmowane przez Komisję Europejską, do których należą:

- *budowanie gospodarki opartej na danych*

Przedsiębiorcy i konsumenci nie mają nadal pewni co do bezpieczeństwa przestrzegania praw podstawowych i ogólniej ochrony danych i nie mają zaufania wobec transgranicznych usług przetwarzania w chmurze oraz przechowywania lub przetwarzania danych. Komisja Europejska dąży do utworzenia jednolitych przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych, które będą obowiązywać na terenie całej UE. W 2016 roku zostanie także przeprowadzona inicjatywa „Swobodny przepływ danych” promująca swobodny obieg danych w Unii Europejskiej.

- *zwiększenie konkurencyjności dzięki interoperacyjności i normalizacji*

Dla jednolitego rynku cyfrowego Europy i jego konkurencyjności ważna jest interoperacyjność, czyli skuteczna komunikacja pomiędzy poszczególnymi komponentami cyfrowymi. Oznacza ona zarazem lepszą komunikację między państwami i społecznościami oraz między służbami i organami publicznymi. Dla zwiększenia interoperacyjności zasadnicze znaczenie ma normalizacja. Dlatego też Komisja Europejska wprowadzi zintegrowany plan normalizacji aby ustalić i zdefiniować jej priorytety z naciskiem na technologie i dziedziny, które mają fundamentalne znaczenie dla jednolitego rynku cyfrowego, w tym na zasadniczą interoperacyjność sektorową.

- *wpieranie rozwoju cyfrowego społeczeństwa sprzyjającego włączeniu społecznemu*

Jednolity rynek cyfrowy powinien sprzyjać włączeniu społecznemu oraz rozwojowi niezbędnych umiejętności potrzebnych do wykorzystywania wzajemnie połączonych i wielojęzycznych usług elektronicznych w wielu dziedzinach życia. Komisja Europejska przedstawi m.in. inicjatywy dotyczące systemów kształcenia i szkolenia, aby lepiej

dostosowywały się do rewolucji cyfrowej. Ważnym elementem wspierania rozwoju cyfrowego jest także nowy plan działania w **zakresie administracji elektronicznej** na lata 2016–2020, który przewiduje połączenie rejestrów przedsiębiorstw w całej Europie, zapewnia współpracę różnych systemów krajowych oraz obowiązek jednorazowego przekazania swoich danych przez obywateli i przedsiębiorstwa organom administracji publicznej. Ma się to przyczynić potencjalnie do zaoszczędzenia około 5 mld euro rocznie od 2017 roku.

W celu realizacji strategii jednolitego rynku cyfrowego powołany został **zespół ds. jednolitego rynku cyfrowego**, który do końca 2016 roku ma zrealizować szereg działań. Wdrażanie wspólnego rynku cyfrowego przy poparciu Parlamentu Europejskiego i Rady Europejskiej powinno zostać wkrótce zakończone.

Główne zaangażowane osoby, które skupiają się na realizacji dążeń do jednolitego rynku cyfrowego Unii Europejskiej to:

- Andrus Ansip, wiceprzewodniczący Komisji ds. jednolitego rynku cyfrowego,
- Günther Oettinger, komisarz ds. gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego,
- Elżbieta Bieńkowska, komisarz ds. rynku wewnętrznego, przemysłu, przedsiębiorczości i MŚP,
- Věra Jourová, komisarz ds. sprawiedliwości, konsumentów i równouprawnienia płci,
- Pierre Moscovici, komisarz ds. gospodarczych i finansowych, podatków i ceł,
- Margrethe Vestager, komisarz ds. konkurencji,
- Carlos Moedas, komisarz ds. badań, nauki i innowacji,
- Vytenis Andriukaitis, komisarz ds. ds. zdrowia i bezpieczeństwa żywności,
- Marianne Thyssen, komisarz ds. spraw zatrudnienia, spraw społecznych, umiejętności i mobilności pracowników,
- Violeta Bulc, komisarz ds. transportu,
- Corina Crețu, komisarz ds. polityki regionalnej,
- Tibor Navracsics, komisarz ds. edukacji, kultury, młodzieży i sportu,
- Phil Hogan, komisarz ds. rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich i wielu innych.

Na stronie internetowej Komisji Europejskiej można również obejrzeć film reklamujący jednolity rynek cyfrowy: <http://ec.europa.eu/avservices/video/player.cfm?ref=I101631>

14 maja 2016 roku miała także miejsce konferencja „Europejski Rynek Cyfrowy – umiejętności, gospodarka, praca” z udziałem Andrusa Ansipa, wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej ds. jednolitego rynku cyfrowego. Jej celem było przedstawienie informacji o stanie prac nad jednolitym rynkiem cyfrowym. Odnoszono się także do korzyści jakie przyniesie wprowadzenie jednolitego rynku cyfrowego oraz do tego, jakim wyzwaniem jest rozwój kompetencji cyfrowych.

Źródła:

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4653_pl.htm

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4919_pl.htm

http://ec.europa.eu/polska/news/150506_digital_pl.htm

http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-10-200_pl.htm

<http://www.psz.pl/118-gospodarka/jednolity-rynek-cyfrowy-unii-europejskiej>

http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/pl/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.9.4.html

https://mac.gov.pl/files/komunikat_komisji_europejskiej_-_strategia_jednolitego_rynku_cyfrowego.pdf

<https://mac.gov.pl/aktualnosci/andrzej-halicki-i-andrus-ansip-w-warszawie-o-jednolitym-rynku-cyfrowym>

Przygotował:

Punkt Informacji Europejskiej

Europe Direct – Poznań

przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu

al. Niepodległości 2, 61-874 Poznań

tel. 61 8521670

e-mail: europedirect-poznan@irpoznan.com.pl, www.europe-direct.poznan.pl

Projekt współfinansowany ze środków Komisji Europejskiej

